

ТЕСТ №3

Изходно ниво V – VIII клас

Име:..... клас.....

Прочетете текста и отговорете на въпросите от 1. до 7.

ЛЕГЕНДА ЗА БАБА МАРТА

Живяла Марта със своите братя далеч в планината. Братята ѝ носели едно име - Сечко. Само че единия наричали малък, а другия - голям Сечко.

От високата планина те виждали и чували всичко, каквото става по земята. Усмиввала ли се Марта, погавала и *гадинки*, и тревички. Стопляла простора с богатата си усмивка, блестяло като златно слънцето, прелитали весело птичките.

Веднъж една млада пъргава невеста подкарала *овчиците* си в планината, топло слънчице огряло, птички се обадили, та тревяца *стоката* да попасе.

- Не извеждай, булка, *ваклушите* на паша, рано е! - думал ѝ свекърът, стар стария.

Преживял много той и мъдро може да поучи. По-слънцето познавал старецът кога ветровете ще завейат, по месеца разбирал кога дъжд ще захване, кога град ще бие, кога зла зима ще вилнее.

- Кърпикожусите цъфтят сега, снахо - топло ѝ напомнил старецът. - Това е цвете лъжовно, не прецъфти ли, не му вярвай, кожухчето не сваляй!

- Е, тейко, какво ще ми стори Марта? Тя е жена и зло на жена не може да направи - казала невестата и подбрала овците и козите към планината.

Дочула Марта тези думи и тежка мъка ѝ домъчняла. Нищо че е жена, и тя може да покори слънцето като братята си, и тя има сила и бури и хали да посее, и тя знае кога слънчев благодат да прати. Какво от това, че жена ѝ думат!

Не минало много. Тъмни облаци надвиснали над планината. Ветровете заблудили безмилостно набъбналата гора, леден сняг зашибал, захванала люта зима. Сковала се земята, замлъкнали птиците, секнал ромонът на ручея.

Непокорната млада овчарка така и не се върнала вече. Тя останала вкаменена, заедно с овчиците си горе в планината.

1. Коя е Баба Марта?

- а) митичен персонаж
- б) стара жена от народа
- в) героиня от роман
- г) историческа личност

2. Кое е вярното твърдение според текста?

- а) Баба Марта е винаги добра
- б) Баба Марта има трима братя
- в) свекърът дава мъдър съвет на невестата
- г) невестата се вслушва в думите на стареца

3. Защо свекърът посъветвал младата невеста да не извежда стадото в планината ?

- а) Зящото в този ден духал силен вятър
- б) Защото по различни признаци на звездите и природата познавал какво ще бъде времето
- в) Защото стадата се извеждат в планината само през лятото
- г) Защото нямал доверие в невестата

4. Прочетете отново подчертаните изречения. Как можете да характеризирате Баба Марта според тях ?

- а) Като подла
- б) Като чувствителна
- в) Като високомерна
- г) Като честолюбива

5. Коя от следните думи не е синоним на останалите три според текста ?

- а) ваклушки
- б) гадинки
- в) овчици
- г) стока

6. Какво е „кърпикожух“ според текста?

- а) човек, който си закърпва кожуха
- б) горска птица
- в) цвете
- г) вид дърво

7. Как е постигната връзка между последните две изречения в текста?

- а) чрез съществително име
- б) чрез местоимение
- в) чрез наречие
- г) чрез прилагателно име

8. Довършете поговорката : Сечко сече, Марта дере, Април .....

- а) кожи раздава
- б) кожи щави
- в) кожи продава
- г) кожи събира

9. На Цветница младите момичета хвърлят в реката изплетени от тях венци.

Какво гласи поверието ?

- а) Момичето, чийто венец изплува най-бързо, ще получи в най-скоро време писмо от любимия си.
- б) Момичето, чийто венец изплува най-бързо, ще бъде наречено „най-лична мома“.
- в) Момичето, чийто венец изплува най-бързо, ще се влюби най-бързо.
- г) Момичето, чийто венец изплува най-бързо, ще се омъжи първо.

10. За кой празник е характерен ритуалът „хамкане“ ?

- а) за Годоровден
- б) за Сирни заговезни
- г) за Томина неделя
- г) за Гергьовден

11. В кой ред думите са синоними ?

- а) звук / буква
- б) цифра / число
- в) ефективен / ефектен
- г) звънци / хлопки

12. В коя дума няма допусната правописна грешка :

- а) възкресение
- б) козонак
- в) Великден
- г) писъно (яйце)

13. В коя дума има правописна грешка ?

- а) видял
- б) видяли
- в) кафяв
- г) кафяви

14. Коя от думите е различна като част на речта от останалите ?

- а) люлея
- б) люлка
- в) залюлея
- г) полюлея

15. Кое местоимение може да се постави на мястото на многоточието в изречението? *Кукерът, ... маска беше най-красива, водеше шествието.*

- а) чиято
- б) която
- в) комуто
- г) който

16. Попълнете изречението с правилната форма за множествено число.

В конните надбягвания по случай Тодоровден взеха участие 25 (а) ..... както и 25 (б) .....

- а) жокеи / жокея
- б) коне / коня

17. Превърнете простото изречение в сложно, без да променят смисъла му.

Лазарките обикаляха къщите, пеейки обредни песни.

.....
.....

18. В кое изречение НЕ е допусната пунктуационна грешка ?

- а) В 2015-та година, когато се отбелязаха 1200 години от рождението и 1130 години от кончината на Методий отдадохме почит на Светите братя, като посетихме Микулчице.
- б) Българските училища от Будапеща, Дъблин, Прага и Париж – партньори в европейския проект „Традиционни пролетни празници в Европа“ бяха пак заедно.
- в) Срещнахме се на Микулчице – святата славянска земя приютила за вечността Методий.
- г) Участвахме заедно във възпоменателните тържества, които се извършват на мястото на предполагаемата архиепископска базилика на св. Методий.

19. Какви са подчертаните изразни средства?

ВЪЗКРЕСЕНИЕ

Елисавета Багряна

Усещаш, тръпне и разтваря се земята
и всичко – до невидимото зрънце,
което си заровил във недрата ѝ
възкръсва за живота и за слънцето.
Край тебе пъпките набъбват и се пукат,
мирише на зеленина и влага.
На срещната антена гълъб гука
и **мека (а)** топлина лежи на прага.
Ти тръгваш **с пламъче във шепите.(б)**
Къде ще стигнеш? Може би върха?
Но бди, крепи надеждата и трепета
като крило в сърцето(в) ти да пърхат,
в сърцето твое и сърцето на народа ти,
че тъмен кръст над всички е надвесен...
Добрят дух да стане
и да ни дари живот
–
Христос възкресе!

- а).....
- б).....
- в).....

20. Отговорете с няколко изречения, като имате предвид изходния текст:

Защо младата овчарка „останала вкаменена, заедно с овчиците си горе в планината“ ?

КЛЮЧ С ВЕРНИТЕ ОТГОВОРИ:

ЗАДАЧА	ОТГОВОР	БРОЙ ТОЧКИ
1.	а	1
2.	в	1
3.	б	1
4.	г	1
5.	б	1
6.	в	1
7.	б	1
8.	в	1
9.	г	1
10.	б	1
11.	г	1
12.	в	1
13.	б	1
14.	б	1
15.	а	1
16.	а) жокеи / б) коня	За всеки верен отговор по 1 т. /общо 2
17.	Лазарките обикаляха къщите, като пееха обредни песни.	2
18.	г	1
19.	а) епитет б) метонимия в) сравнение	За всеки верен отговор по 1 т. /общо 3
20.	Примерни ключови изрази: *непокорната млада невеста, *съветът на стария свекър, *Баба Марта показва другото си лице, *промяната в природата, *вкаменената овчарка и др.	12

Времетраене: 90 минути

Общ брой точки – 35

Брой точки.....

Превръщане на точките в оценка – формула $2+(к/р . 4)$

К – броят точки, който е събран

Р – максималният брой точки

Оценка.....